

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Μαΐου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 85

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4538

Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΑΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 1 Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής - Υιοθεσίας

Συνιστάται συλλογικό συμβουλευτικό - γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο Αναδοχής - Υιοθεσίας - Ε.Σ.Αν.Υ.», το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σκοπός του Συμβουλίου είναι η αποϊδρυματοποίηση ανηλίκων.

Άρθρο 2 Σύνθεση Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

1. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και αποτελείται από τα εξής μέλη με τους αναπληρωτές τους:

α. τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως Πρόεδρο,

β. έναν (1) Εισαγγελέα Ανηλίκων, ο οποίος υποδεικνύεται από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου,

γ. έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος,

δ. έναν (1) νομικό με εμπειρία σε ζητήματα παιδικής προστασίας,

ε. τρεις (3) ειδικούς εμπειρογνώμονες στο χώρο της παιδικής προστασίας,

στ. έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα παιδικής προστασίας,

ζ. τον Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.),

η. δύο (2) Προέδρους Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, τα οποία διαθέτουν δομές παιδικής προστασίας, με

αναπληρωτές τους δύο (2) Προέδρους άλλων Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας,

θ. έναν (1) εκπρόσωπο από την αρμόδια Διεύθυνση Εποπτείας Ο.Τ.Α. β' βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών, ι. έναν εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία.

2. Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής.

3. Με απόφαση του Συμβουλίου συνιστώνται ειδικές επιστημονικές επιτροπές για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων.

4. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου προσκαλείται και μετέχει, με εκπρόσωπό του, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο βοηθός Συνήγορος του Πολίτη του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συμβουλίου.

Άρθρο 3 Αρμοδιότητες Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

Το Συμβούλιο έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. την υποβολή προτάσεων και γνωμοδοτήσεων για τις σχεδιαζόμενες πολιτικές, σχετικά με τη διάδοση και την προώθηση των θεσμών της υιοθεσίας και της αναδοχής,

β. την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την υιοθεσία και την αναδοχή και της συμμόρφωσής της με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο,

γ. την παρακολούθηση και το συντονισμό της δράσης των εμπλεκόμενων φορέων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των ανωτέρω θεσμών, καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών στα ζητήματα αυτά,

δ. την υποστήριξη και την παροχή γνωμοδοτικής και επιστημονικής συνδρομής προς τους φορείς και τις υπηρεσίες που υλοποιούν προγράμματα υιοθεσιών και αναδοχών, ύστερα από ερώτημα της αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,

ε. την επεξεργασία των τριμηνιαίων και ετήσιων στατιστικών που εκδίδονται από το Ε.Κ.Κ.Α. και την εξαγωγή πορισμάτων,

στ. την εκπόνηση μελετών, ερευνών και πιλοτικών προγραμμάτων και την αξιολόγηση των εφαρμοζόμενων πολιτικών υιοθεσίας και αναδοχής,

ζ. την παρακολούθηση των νέων προγραμμάτων εφαρμογής του θεσμού της αναδοχής, του σχετικού διεθνούς και ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου και των αντίστοιχων κατευθυντήριων οδηγιών,

η. τον καθορισμό των θεματικών ενοτήτων που πρέπει κατ' ελάχιστον να περιλαμβάνονται στα προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των υποψήφιων αναδόχων γονέων και θετών γονέων,

θ. τον καθορισμό των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσόντων των εκπαιδευτών που υλοποιούν τα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα για τους υποψήφιους ανάδοχους και τους υποψήφιους θετούς γονείς,

ι. την υποβολή προτάσεων προς τα αρμόδια Υπουργεία σχετικά με την ανάπτυξη και τη βελτίωση των θεσμών.

Άρθρο 4

Λειτουργία Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής - Υιοθεσίας

1. Το Συμβούλιο συνεδριάζει στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και υποστηρίζεται γραμματειακά από υπάλληλο της κεντρικής υπηρεσίας του ανωτέρω Υπουργείου.

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί το Συμβούλιο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

3. Το Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά κάθε μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή μετά από αίτημα τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών του.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΟΧΗ

Άρθρο 5

Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων

1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι ανήλικοι που τοποθετούνται σε μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας ή πρόκειται να τοποθετηθούν σε ανάδοχο γονέα με δικαστική απόφαση ή με εισαγγελική διάταξη ή με σύμβαση ή με τις διατάξεις του άρθρου 18 του παρόντος ή πρόκειται να υιοθετηθούν.

2. Κάθε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας, που λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούται να τηρεί Ειδικό Μητρώο Ανηλίκων, στο οποίο αναγράφονται μέσα σε σαράντα οκτώ (48) ώρες από την άφιξη του ανηλίκου τα εξής στοιχεία:

α. το ονοματεπώνυμο του ανηλίκου, τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή του στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, καθώς και η κατάσταση της υγείας του, εφόσον τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής,

β. το ονοματεπώνυμο των φυσικών γονέων του ανηλίκου και ενός συγγενή εξ αίματος έως τρίτου βαθμού,

του ασκούντος τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή την επιμέλειά του ή του επιτρόπου που έχει οριστεί, καθώς και η κατάσταση της υγείας των φυσικών γονέων, το επάγγελμα, η κατοικία και τα διαθέσιμα για την ταυτοποίησή τους στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, εφόσον αυτά βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, καταγράφεται οποιοδήποτε έγγραφο, από το οποίο προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητάς τους, της ηλικίας ή της καταγωγής τους, εφόσον αυτό βρίσκεται στη διάθεση της αρμόδιας για την αναγραφή αρχής,

γ. ο αριθμός κατάθεσης της αίτησης ή της κύριας παρέμβασης, που ασκούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1532 ΑΚ, με αίτημα την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας του τέκνου ή της επιμέλειάς του ολικά ή μερικά σε τρίτον ή το διορισμό επιτρόπου, το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και η ημερομηνία της δικασίμου,

δ. ο αριθμός κατάθεσης της αίτησης υιοθεσίας σύμφωνα με το άρθρο 1549 ΑΚ, το αρμόδιο δικαστήριο, καθώς και η ημερομηνία της δικασίμου.

3. Κάθε μονάδα παιδικής προστασίας και φροντίδας οφείλει να δηλώνει αμελλητί στο Ειδικό και Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων της προηγούμενης παραγράφου και να αποστέλλει τις μεταβολές στο Ε.Κ.Κ.Α., το οποίο τις γνωστοποιεί με τη σειρά του στον αρμόδιο φορέα εποπτείας του άρθρου 13.

4. Μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την τοποθέτηση του ανηλίκου στην ανωτέρω μονάδα, η τελευταία διαβιβάζει τα στοιχεία της παραγράφου 2 στο Ε.Κ.Κ.Α. για εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο της παραγράφου 1, το οποίο γνωστοποιεί στον αρμόδιο φορέα εποπτείας τις καταχωρήσεις ανηλίκων που έχουν διενεργηθεί.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέσα σε εννήντα (90) ημέρες, όλες οι μονάδες παιδικής προστασίας και φροντίδας που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια, υποχρεούνται να καταγράψουν στα επιμέρους Ειδικά Μητρώα Ανηλίκων και να αποστείλουν για καταχώριση στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων όλα τα παιδιά που είναι τοποθετημένα σε αυτές.

Το Ε.Κ.Κ.Α. γνωστοποιεί με τη σειρά του τις καταχωρήσεις στον αρμόδιο φορέα εποπτείας του άρθρου 13.

5. Οι αιτήσεις και οι κύριες παρεμβάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 κοινοποιούνται στην αρμόδια μονάδα μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την κατάθεσή τους, με επιμέλεια των διαδίκων. Υποχρέωση αποστολής κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχει και αν το δικαστήριο ενεργεί αυτεπαγγέλτως σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1532 ΑΚ.

6. Οι αιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 αποστέλλονται στο Ε.Κ.Κ.Α. για καταχώριση μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την κατάθεσή τους, με επιμέλεια των διαδίκων.

Άρθρο 6

Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων, στο οποίο καταχωρίζονται οι εγγεγραμμένοι

στα επιμέρους Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων των φορέων εποπτείας της αναδοχής της παραγράφου 1 του άρθρου 13.

2. Ο αρμόδιος φορέας εποπτείας της αναδοχής τηρεί Ειδικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων. Για την εγγραφή τους στα Ειδικά Μητρώα είναι απαραίτητα τα εξής:

α. υποβολή αίτησης ενδιαφέροντος που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά, που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 ενώπιον ενός εκ των αρμόδιων φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 13 και έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων καταλληλότητας που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' έως δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 8. Μετά την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών εκδίδεται βεβαίωση έγκρισης των τυπικών προϋποθέσεων καταλληλότητας από τον αρμόδιο φορέα εποπτείας της αναδοχής,

β. βεβαίωση ολοκλήρωσης και θετικής έκβασης της κοινωνικής έρευνας για τον έλεγχο καταλληλότητας από την κοινωνική υπηρεσία του φορέα εποπτείας.

3. Την ευθύνη εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο φέρει ο αρμόδιος φορέας εποπτείας της αναδοχής του άρθρου 13. Ειδικότερα, στο Εθνικό Μητρώο αποστέλλονται οι βεβαιώσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 και η πιστοποίηση του αρμόδιου φορέα εποπτείας για την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου προγράμματος επιμόρφωσης του άρθρου 14.

Άρθρο 7 **Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων** **Αναδόχων Ανηλίκων και Ειδικά Μητρώα** **Εγκεκριμένων Αναδόχων Ανηλίκων**

1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδόχων Ανηλίκων στο οποίο καταχωρίζονται τα απολύτως αναγκαία στοιχεία, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τα οποία σχετίζονται με την αναδοχή ανηλίκων.

2. Κάθε φορέας εποπτείας της αναδοχής υποχρεούται να τηρεί Ειδικό Μητρώο για τις αναδοχές τις οποίες εποπτεύει και να αποστέλλει τα στοιχεία της παραγράφου 3, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία ανάληψης εποπτείας στο Ε.Κ.Κ.Α. για εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο της παραγράφου 1. Κάθε ανάδοχος γονέας οφείλει να ενημερώνει αμελλητί για οποιαδήποτε μεταβολή σχετικά με τα στοιχεία της παραγράφου 1 τον αρμόδιο φορέα εποπτείας, ο οποίος υποχρεούται ανά εξαμήνο να αποστέλλει τις μεταβολές στο Ε.Κ.Κ.Α.

3. Στα Ειδικά Μητρώα Εγκεκριμένων Αναδόχων Ανηλίκων καταγράφονται τα στοιχεία των Μητρώων των άρθρων 5 και 6 καθώς και τα εξής:

α. τα στοιχεία του αρμόδιου φορέα εποπτείας του άρθρου 13,

β. ο αριθμός πρωτοκόλλου της κοινωνικής έκθεσης της παραγράφου 4 του άρθρου 10 και της παραγράφου 2 του άρθρου 11,

γ. για τα ορφανά, η ληξιαρχική πράξη θανάτου των γονέων και η βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ότι η επιμέλεια του τέκνου δεν έχει ανατεθεί σε άλλο φυσικό πρόσωπο.

Για τα τέκνα μονογονεϊκών οικογενειών, αντίγραφο της αίτησης του φυσικού γονέα σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ. Για τα εγκαταλειμμένα και από τους δύο γονείς ή έκθετα ή κακοποιημένα ή παραμελημένα τέκνα, οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο αρμόδιου οργάνου από το οποίο να προκύπτει το γεγονός της εγκατάλειψης ή έκθεσης ή κακοποίησης ή παραμέλησης του ανηλίκου. Για τα ασυνόδευτα ανήλικα, οποιοδήποτε έγγραφο από το οποίο να προκύπτει κάποιο στοιχείο της ταυτότητας, της ηλικίας ή της καταγωγής τους. Τα ανωτέρω στοιχεία καταγράφονται, εφόσον βρίσκονται στη διάθεση της αρμόδιας αρχής,

δ. ο αριθμός της απόφασης που κηρύσσει την αναδοχή ή της εισαγγελικής διάταξης που διατάσσει ως προσωρινό μέτρο την αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 1532 ΑΚ ή ο αριθμός και η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης με τους αναδόχους γονείς, ο αριθμός βεβαίωσης της έγκρισης της καταλληλότητας των αναδόχων γονέων και ο αριθμός της πιστοποίησης εκπαίδευσης αναδόχων γονέων,

ε. για τις περιπτώσεις αναδοχής του άρθρου 18 του παρόντος, ο αριθμός της δικαστικής απόφασης που επιβάλλει την αναδοχή ως αναμορφωτικό ή θεραπευτικό μέτρο, σύμφωνα με τα άρθρα 122 ή 123 ΠΚ, ή της διάταξης ανακριτή που επιβάλλει την αναδοχή ως περιοριστικό όρο (άρθρο 282 παρ. 2 εδάφιο β' ΚΠΔ) ή της εισαγγελικής διάταξης που επιβάλλει την αναδοχή, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 45Α ΚΠΔ ή της απόφασης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που θέτει τον ανήλικο υπό διοικητική επιμέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 49/1979,

στ. η αναφορά της αποδοχής ή παραίτησης εκ μέρους των αναδόχων γονέων της τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, που προβλέπεται,

ζ. ο προσδιορισμός της κατηγορίας της εγκεκριμένης τακτικής οικονομικής ενίσχυσης, μεταξύ αυτών που ισχύουν, εφόσον αυτή χορηγείται στους ανάδοχους γονείς,

η. ο προσδιορισμός της μορφής της αναδοχής σε σχέση με τους ανάδοχους γονείς, συγγενική, επαγγελματική ή άλλη, εφόσον κάποια από αυτές υλοποιείται,

θ. ο προσδιορισμός των εξατομικευμένων αναγκών φροντίδας και αποκατάστασης του ανηλίκου που τοποθετείται σε αναδόχους γονείς,

ι. η καταγραφή των σημαντικών αλλαγών που πραγματοποιούνται σχετικά με τον ανήλικο που έχει τοποθετεί για φροντίδα και τους αναδόχους γονείς, όπως η διακοπή αναδοχής, η αλλαγή αναδόχων γονέων, η αλλαγή της σύνθεσης ή της κατοικίας των αναδόχων γονέων, η επιστροφή στη βιολογική οικογένεια ή σε συγγενείς του και η υιοθεσία,

ια. η εισαγωγή σε Μονάδα Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας ή η τοποθέτηση σε άλλο πρόγραμμα προστατευμένης φροντίδας, η εμφάνιση αναπηρίας ή σημαντικού προβλήματος υγείας που απαιτεί ειδική φροντίδα ή αποκατάσταση και αλλαγή κατηγορίας οικονομικής ενίσχυσης και τους λόγους αυτών, όπου απαιτείται,

ιβ. η καταγραφή της εκτίμησης της κατάστασης του ανηλίκου που είχε τοποθετηθεί για φροντίδα σε ανάδοχο

γονέα, κατά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του και τα περαιτέρω μέτρα προστασίας και φροντίδας που απαιτούνται.

Άρθρο 8

Ανάδοχοι γονείς - προϋποθέσεις

1. Κατάλληλοι για να γίνουν ανάδοχοι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, είναι οικογένειες που αποτελούνται από συζύγους ή έχοντες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ή χωρίς παιδιά, ή μεμονωμένα άτομα, άγαμα, ή διαζευγμένα, ή σε χηρεία, με ή χωρίς παιδιά, που μπορεί να είναι συγγενείς εξ αίματος οποιουδήποτε βαθμού με το ανήλικο τέκνο (συγγενική αναδοχή). Μεταξύ περισσότερων κατάλληλων υποψήφιων αναδόχων γονέων η επιλογή γίνεται πάντα με γνώμονα το συμφέρον του ανηλίκου, υπό το πρίσμα και της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992 (Α' 192). Η συγγενική αναδοχή πρέπει να προτιμάται.

2. Η τοποθέτηση ανηλίκου σε ανάδοχους γονείς επιτρέπεται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. οι ανάδοχοι γονείς πληρούν τα όρια ηλικίας και έχουν διαφορά ηλικίας από τον αναδεχόμενο, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για την υιοθεσία. Ο περιορισμός της ηλικίας δεν ισχύει για την περίπτωση της συγγενικής αναδοχής,

β. οι ανάδοχοι γονείς και οι συνοικούντες με αυτούς έχουν καλή ψυχική, διανοητική και σωματική υγεία, ιδίως μάλιστα δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα,

γ. οι ανάδοχοι γονείς και οι συνοικούντες με αυτούς δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα ή δεν εκκρεμεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για τα αδικήματα που επισύρουν έκπτωση από τη γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, ή για κακοποίηση ή παραμέληση ανηλίκων για τα αδικήματα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνηση παιδιών, ληστείας, καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων,

δ. οι ανάδοχοι γονείς έχουν αποδεδειγμένα τη δυνατότητα να καλύψουν τα βασικά έξοδα διατροφής, μόρφωσης και ιατρικής περίθαλψης του ανάδοχου τέκνου, διαθέτοντας επαρκείς προς τούτο οικονομικούς πόρους και καταβάλλοντας προσωπική φροντίδα,

ε. οι ανάδοχοι γονείς είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6. Σε απρόβλεπτες ή επείγουσες περιπτώσεις, όπως ενδεικτικά αναφέρεται ο αιφνίδιος θάνατος των γονέων, η εγκληματική ενέργεια μεταξύ των γονέων, η απροειδοποίητη εγκατάλειψη της οικογενειακής εστίας από τους γονείς, η ως άνω προηγούμενη εγγραφή των αναδόχων γονέων στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6 δύναται να παραλειφθεί, εφόσον πρόκειται για συγγενική αναδοχή.

Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις β', γ' και δ' πρέπει να συντρέχουν καθ' όλη τη διάρκεια της αναδοχής.

Άρθρο 9

Απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασία εγγραφής στα Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων και στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων

1. Όσοι επιθυμούν να γίνουν ανάδοχοι γονείς υποβάλλουν στον αρμόδιο, σύμφωνα με το άρθρο 13, φορέα τα εξής δικαιολογητικά:

α. αίτηση στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, ο αριθμός ΑΜΚΑ, η διεύθυνση κατοικίας, καθώς και η ηλικία τους και στην οποία αναφέρεται τεκμηριωμένα ο λόγος που τους ωθεί να γίνουν ανάδοχοι γονείς,

β. πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης,

γ. πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων φορολογικών ετών. Αν δεν έχει ακόμη εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος του τελευταίου φορολογικού έτους, αρκεί υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος ότι έχει υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου φορολογικού έτους και ότι αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσκομίσει την εν λόγω πράξη όταν αυτή εκδοθεί,

δ. πιστοποιητικό δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος, από το οποίο προκύπτει ότι ο αιτών και τα συνοικούντα με αυτόν πρόσωπα, δεν πάσχουν από χρόνια μεταδοτικά νοσήματα,

ε. πιστοποιητικό περί μη θέσης σε δικαστική συμπαράσταση ή κίνησης σχετικής διαδικασίας από το πρωτοδικείο του τόπου μόνιμης κατοικίας των αιτούντων και όσων συνοικούν με αυτούς,

στ. αντίγραφο ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης των ιδίων και των συνοικούντων με αυτούς ενήλικων μελών, από το οποίο προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για αδικήματα που επισύρουν, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, έκπτωση από τη γονική μέριμνα ή για τα αδικήματα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνηση παιδιών καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων,

ζ. πιστοποιητικό ότι δεν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για όσα αδικήματα προβλέπονται στην περίπτωση ζ', καθώς και πιστοποιητικό που εκδίδεται από την εισαγγελία του τόπου μόνιμης κατοικίας τους, ότι δεν είναι φυγόδικοι ή φυγόποιοι για τα ίδια αδικήματα.

Τα πιστοποιητικά των περιπτώσεων β', δ', ε' και η' της παραγράφου 1, θα πρέπει να έχουν εκδοθεί εντός του προηγούμενου τριμήνου από την υποβολή τους. Τα πιστοποιητικά των περιπτώσεων στ' και ζ' αναζητούνται αυτεπάγγελτα, σε ετήσια βάση από τον αρμόδιο φορέα εποπτείας για όσο χρονικό διάστημα είναι εγγεγραμμένος ο υποψήφιος ή ο ανάδοχος στα μητρώα των άρθρων 6 και 7.

2. Μετά την υποβολή της αίτησης και την προσκόμιση των ανωτέρω δικαιολογητικών από τους υποψηφίους, ο αρμόδιος φορέας υποχρεούται να διεξαγάγει κοινωνική έρευνα για να διαπιστωθεί η καταλληλότητα των υποψήφιων αναδόχων γονέων για την εγγραφή τους στο Μητρώο της παραγράφου 2 του άρθρου 6. Η έρευνα διεξάγεται και περατώνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες

από την υποβολή όλων των παραπάνω δικαιολογητικών. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, ο φορέας συντάσσει έκθεση καταλληλότητας, εγγράφει τους ενδιαφερομένους στο ειδικό μητρώο που τηρεί, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 και διεξάγει το πρόγραμμα εκπαίδευσης του άρθρου 14.

Μετά και την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος εκπαίδευσης, ο φορέας εγγράφει τους ενδιαφερομένους στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης τριετίας και μη τοποθέτησης ανηλίκου σε υποψήφιο ανάδοχο, αυτός διαγράφεται από το Εθνικό Μητρώο του άρθρου 6. Για την επανεγγραφή του ακολουθείται η διαδικασία του παρόντος.

Άρθρο 10 **Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν** **σε ανάδοχο γονέα με σύμβαση**

1. Οι φυσικοί γονείς ή ο επιτρόπος μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 1655 ΑΚ και τηρουμένων και των λοιπών σχετικών διατάξεων του ΑΚ, να τοποθετήσουν το ανήλικο παιδί με γνώμονα πάντα το βέλτιστο συμφέρον του σε ανάδοχους γονείς, κατά προτίμηση συγγενείς, καταρτίζοντας μαζί τους εγγράφως τη σχετική σύμβαση. Αν τα ανωτέρω πρόσωπα το κρίνουν σκόπιμο μπορούν να ζητήσουν τη συνδρομή του αρμόδιου σύμφωνα με το άρθρο 13 φορέα, για εξεύρεση της κατάλληλης οικογένειας. Λαμβάνεται υπόψη και γίνεται ειδική μνεία στη γνώμη του ανηλίκου, η οποία έχει ληφθεί πριν από την τοποθέτησή του σε ανάδοχη οικογένεια, ύστερα από ακρόασή του από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του.

2. Για την τοποθέτηση ανηλίκου σε ανάδοχο γονέα από νομικό πρόσωπο που έχει οριστεί επιτρόπος, σύμφωνα με το άρθρο 1600 ΑΚ, συνάπτεται μεταξύ του επιτρόπου, όπως αυτός κατά περίπτωση εκπροσωπείται νόμιμα, και των αναδόχων γονέων σύμβαση, σύμφωνα με την οποία ο ανάδοχος γονέας αναλαμβάνει την πραγματική φροντίδα του ανηλίκου και όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΑΚ και τον παρόντα. Στη σύμβαση, που καταρτίζεται εγγράφως, γίνεται μνεία ότι ο ανάδοχος γονέας έλαβε γνώση του περιεχομένου των διατάξεων του ΑΚ και του παρόντος και ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτών, καθώς και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από αυτές. Λαμβάνεται υπόψη και γίνεται ειδική μνεία στη γνώμη του ανηλίκου, η οποία έχει ληφθεί πριν από την τοποθέτησή του σε ανάδοχο οικογένεια, ύστερα από ακρόασή του από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του.

3. Προϋπόθεση του κύρους της σύμβασης των προηγούμενων παραγράφων είναι η προηγούμενη εγγραφή του αναδόχου στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων. Ο ανάδοχος υποχρεούται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη σύναψη της συμβάσεως να μεριμνήσει για την καταγραφή της στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδόχων του άρθρου 7. Σε περίπτωση μη καταχώρισεως στο εν λόγω Μητρώο, ο ανάδοχος δεν δικαιούται να λάβει τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 12.

4. Για την εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδόχων του άρθρου 7, η κοινωνική υπηρεσία του αρμόδιου φορέα εποπτείας καταρτίζει έκθεση πιστοποίησης καταλληλότητας, ύστερα από έλεγχο των στοιχείων της προσωπικότητας, των βιοτικών συνθηκών και της καταλληλότητάς του να γίνει ανάδοχος γονέας του συγκεκριμένου παιδιού, σε χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, στην οποία περιλαμβάνονται υποχρεωτικά τα εξής στοιχεία:

α. βεβαίωση εγγραφής του υποψήφιου ανάδοχου γονέα στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων του άρθρου 6,

β. καταγραφή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 7,

γ. βεβαίωση εγγραφής του υποψήφιου προς αναδοχή παιδιού στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων.

Άρθρο 11 **Ανήλικοι δυνάμενοι να τοποθετηθούν** **σε ανάδοχο γονέα με δικαστική απόφαση**

1. Για να τοποθετηθεί με δικαστική απόφαση ανήλικος σε ανάδοχο γονέα, πρέπει το συμφέρον του να επιβάλει την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας του σε τρίτους (ανάδοχους γονείς), ιδίως δε συγγενείς σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 8, είτε γιατί οι γονείς του αδυνατούν ή εμποδίζονται να ασκούν, κατά τρόπο ικανοποιητικό, εν όλω ή εν μέρει τη γονική μέριμνα είτε γιατί ο επιτρόπος του αδυνατεί ή εμποδίζεται να ανταποκριθεί στα καθήκοντα που σχετίζονται με την εξασφάλιση της υγιούς σωματικής και πνευματικής ανάπτυξης του ανηλίκου. Η αναδοχή ανηλίκου προκρίνεται ιδίως για περιπτώσεις έκθετων, ορφανών ή εγκαταλελειμμένων και από τους δύο γονείς ή προκειμένου περί εκτός γάμου μη αναγνωρισμένων τέκνων, εγκαταλελειμμένων από τη μητέρα τους, κακοποιημένων ή παραμελημένων από τους γονείς τους ή άλλους συνοικούντες, καθώς και ανηλίκων που διαβιούν σε ιδρύματα.

2. Η επιλογή του ανάδοχου γονέα από το δικαστήριο, ύστερα από επιπρόσθετο και εξατομικευμένο έλεγχο κοινωνικής υπηρεσίας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1533 ΑΚ, ο οποίος δεν πρέπει να υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα από την ημερομηνία ανάθεσής του από το δικαστήριο και βεβαίωση για την καταλληλότητά του ή από τον εισαγγελέα σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1532 ΑΚ, γίνεται υποχρεωτικά από τους εγγεγραμμένους στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ή από τους επαγγελματίες αναδόχους των άρθρων 16 και 17, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 8.

Αρμόδια κοινωνική υπηρεσία για τη βεβαίωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1533 ΑΚ είναι η υπηρεσία του φορέα εποπτείας της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13.

Άρθρο 12 **Παροχές και διευκολύνσεις** **σε ανάδοχους γονείς**

1. Στους ανάδοχους που έχουν οριστεί με δικαστική απόφαση ή με σύμβαση σύμφωνα με τα άρθρα 10 και

11 ή με εισαγγελική διάταξη ή, σύμφωνα με το άρθρο 18 του παρόντος, γονείς και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, παρέχεται οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών του ανηλίκου. Φορέας καταβολής της οικονομικής αυτής ενίσχυσης ορίζεται ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.).

2. Η ανωτέρω οικονομική ενίσχυση εξακολουθεί να παρέχεται και μετά την ενηλικίωση του ανηλίκου που βρίσκεται σε καθεστώς αναδοχής στις εξής περιπτώσεις:

α. στους ανάδοχους γονείς όταν το άτομο που έχουν υπό τη φροντίδα τους είναι ΑμεΑ, η ενίσχυση καταβάλλεται καθ' όλη τη διάρκεια της αναδοχής,

β. σε περίπτωση σπουδών, μέχρι την ολοκλήρωσή τους, όχι όμως πέραν των έξι (6) ετών από την εγγραφή του. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγησή της είναι ο λήπτης της οικονομικής ενίσχυσης να μην μπορεί να βρει εργασία λόγω των σπουδών, ενώ σε καμία περίπτωση η οικονομική ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται μετά τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας του ατόμου αυτού,

γ. σε περίπτωση που το ανάδοχο τέκνο είναι υπόχρεος στρατεύσης, καθ' όλη τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας και μέχρι τη με οποιονδήποτε τρόπο εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσης. Σε καμία περίπτωση η οικονομική ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται μετά τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας του ατόμου αυτού.

3. Οι ανάδοχοι γονείς δικαιούνται τις ίδιες άδειες, που αφορούν στη φροντίδα και ανατροφή του ανηλίκου, με τους φυσικούς γονείς, καθ' όλη τη διάρκεια της αναδοχής. Ο ανήλικος που τοποθετείται σε ανάδοχο γονέα και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, καλύπτεται ιατροφαρμακευτικά από τον ασφαλιστικό φορέα του αναδόχου γονέα. Σε περίπτωση έλλειψης ασφάλισης αυτού, ο ανήλικος καλύπτεται υγειονομικά, σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν στην υγειονομική κάλυψη ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Φάρμακα, υγειονομικό υλικό και λοιπές παροχές αναγκαίες για την καλή σωματική και ψυχική υγεία του ανηλίκου που βρίσκεται σε αναδοχή, όπως αυτό αποδεικνύεται από σχετική ιατρική γνωμάτευση δημόσιου νοσοκομείου, οι οποίες δεν καλύπτονται από τον ασφαλιστικό φορέα, παρέχονται από το φορέα, ο οποίος χορηγεί και την οικονομική ενίσχυση.

Η εγγραφή στον ασφαλιστικό φορέα μετά από αίτηση του αναδόχου γονέα αρχίζει για τη μεν περίπτωση των αναδοχών με οριστική δικαστική απόφαση ή με εισαγγελική διάταξη από την ημέρα έκδοσης αυτής, για δε τις περιπτώσεις αναδοχών με τη σύναψη σύμβασης από την ημερομηνία έκδοσης βεβαίωσης του φορέα εποπτείας προς τον ασφαλιστικό φορέα, όπου αναγράφεται η ημερομηνία έναρξης της αναδοχής. Στις περιπτώσεις του άρθρου 18 του παρόντος η εγγραφή στον ασφαλιστικό φορέα αρχίζει με την έκδοση της δικαστικής απόφασης ή της διάταξης του ανακριτή ή του εισαγγελέα ή την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σε περιπτώσεις άρσης της αναδοχής αυτό ανακοινώνεται αυθημερόν από το φορέα εποπτείας στον ασφαλιστικό φορέα του πρώην ανάδοχου γονέα.

4. Οι ανήλικοι, που τοποθετούνται σε ανάδοχο γονέα με οποιονδήποτε τρόπο, εγγράφονται κατά προτεραιότητα και φοιτούν δωρεάν στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, αρμοδιότητας των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. του τόπου κατοικίας των αναδόχων γονέων. Επίσης, φιλοξενούνται, κατά προτεραιότητα, στις παιδικές εξοχές και τα κέντρα οικογενειακών διακοπών που λειτουργούν στο πλαίσιο του κρατικού προγράμματος. Ανάλογη εφαρμογή έχουν οι ανωτέρω ρυθμίσεις για την κατά προτεραιότητα φιλοξενία των ανηλίκων σε εξοχές και όταν οι ανήλικοι φοιτούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε φοιτητικές εστίες στην περίπτωση σπουδαστών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για τους οποίους το καθεστώς αναδοχής διατηρείται.

5. Η οικονομική ενίσχυση του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν κατάσχεται στα χέρια οποιουδήποτε τρίτου, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης ούτε συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζονται τα θέματα διαδικασίας χορήγησης και καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης, τα ποσά ανά κατηγορία των προς αναδοχή παιδιών, οι αρμόδιες υπηρεσίες και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 13

Εποπτεία της αναδοχής

1. Η εποπτεία της αναδοχής, σύμφωνα με το νόμο και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του παρόντος, ανατίθεται, κατά περίπτωση, στους εξής φορείς:

α. στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τους ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους,

β. στις Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας ή, κατά περίπτωση, στα Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών ή Περιφερειακών Ενοτήτων και των δήμων για τους ανηλίκους, των οποίων η επιτροπεία έχει ανατεθεί σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 1600 του ΑΚ και για τις περιπτώσεις των συμβατικών αναδοχών του άρθρου 10,

γ. στα δημοτικά βρεφονηπιακά κέντρα, για τους ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους,

δ. στις κοινωνικές υπηρεσίες των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τους ανηλίκους που έχουν υπό την ευθύνη τους,

ε. στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τους ανηλίκους, οι οποίοι τίθενται σε αναδοχή σύμφωνα με το άρθρο 18 του παρόντος.

2. Ο αρμόδιος για την εποπτεία της αναδοχής φορέας υποχρεούται:

α. να οργανώνει επισκέψεις οργάνων του, τουλάχιστον μία φορά το μήνα και εκτάκτως όποτε το κρίνει σκόπιμο στην ανάδοχη οικογένεια για να διαπιστώνει τους όρους διαβίωσης και ανατροφής του τοποθετηθέντος ανηλίκου. Οι επισκέψεις μπορεί να γίνονται και χωρίς προειδοποίηση των αναδόχων γονέων,

β. να χορηγεί τη σχετική βεβαίωση εξακολούθησης της αναδοχής στους ανάδοχους γονείς έτσι ώστε να τους παρέχονται οι διευκολύνσεις που προβλέπονται στο άρθρο 12 του παρόντος,

γ. να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τους αναδόχους γονείς και να τους διευκολύνει, κατά το μέτρο του δυνατού, στην άσκηση των καθηκόντων τους ως αναδόχων γονέων,

δ. να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τον ανήλικο σε αναδοχή, να πραγματοποιεί συστηματική ενημέρωσή του σχετικά με τα δικαιώματά του και τον τρόπο της εκ μέρους του υποβολής παραπόνων, ανάλογα πάντα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του,

ε. να επιλαμβάνεται αμέσως επειγουσών περιπτώσεων που αφορούν τον ανήλικο, ευθύς μόλις ειδοποιηθεί από τον ανάδοχο γονέα ή τρίτο,

στ. να παρέχει τις αναγκαίες συμβουλές στους ανάδοχους γονείς για θέματα που αφορούν την όλη λειτουργία του οικογενειακού περιβάλλοντος και μπορούν να επηρεάσουν την ομαλή διαβίωση του ανηλίκου,

ζ. να συμπεριφέρεται προς τους ανάδοχους γονείς με τον επιβαλλόμενο σεβασμό χωρίς καμία διάκριση λόγω κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης ή πολιτικών ή θρησκευτικών πεποιθήσεών τους, τηρώντας κατά τα λοιπά τις διατάξεις του ν. 4443/2016 (Α' 232),

η. να τηρεί τα ειδικά μητρώα των άρθρων 5 παράγραφος 2 εφόσον φιλοξενεί ανηλίκους και 6 παράγραφος 2 και να εγγράφει τα απαιτούμενα στοιχεία στα εθνικά μητρώα των άρθρων 5 παράγραφος 1, 6 παράγραφοι 1 και 7, μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται,

θ. να συνεργάζεται με την κοινωνική υπηρεσία της μονάδας παιδικής προστασίας όπου αυτό απαιτείται.

3. Ο αρμόδιος, για την εποπτεία της αναδοχής, φορέας, συντάσσει και αποστέλλει ανά εξάμηνο στον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων έκθεση σχετικά με τις δράσεις του που αναφέρονται στην παράγραφο 2, εκτός αν προκύψει ανάγκη για έκτακτη ενημέρωσή του, οπότε τον ενημερώνει αμελλητί. Αντίγραφο της έκθεσης διαβιβάζεται από τον ίδιο φορέα και στο Ε.Κ.Κ.Α. να καταχωρισθεί στο αρχείο του Εθνικού Μητρώου Εγκεκριμένων Αναδόχων της παραγράφου 1 του άρθρου 7.

Άρθρο 14

Προγράμματα εκπαίδευσης, συμβουλευτικής υποστήριξης και επιμόρφωσης

1. Οι φορείς εποπτείας υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψήφιων αναδόχων γονέων. Οι ανωτέρω φορείς μπορούν, επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των αναδόχων γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με τον παρόντα.

2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει ο φορέας, ιδίως νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται το ύψος της αποζημίωσης των εκπαιδευτών, καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα τους.

3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης εκδίδεται βεβαίωση παρακολούθησης αυτών από τον φορέα για να ολοκληρωθεί η εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τόπος και τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 15

Άρση της αναδοχής

1. Πέρα από τις περιπτώσεις άρσης της αναδοχής σύμφωνα με τα άρθρα 1662 και 1663 ΑΚ, η αναδοχή μπορεί να αίρεται από το δικαστήριο και στις εξής περιπτώσεις:

α. με αίτηση των αναδόχων γονέων, όταν αυτοί αδυνατούν να ανταποκριθούν στις εξειδικευμένες ανάγκες του ανηλίκου,

β. με αίτηση του αρμόδιου για την εποπτεία της αναδοχής φορέα στο δικαστήριο ή του αρμόδιου εισαγγελέα όταν, είτε εξ ιδίας γνώσεως είτε ύστερα από αναφορά του ανηλίκου, διαπιστώνεται ότι η αναδοχή δεν εξυπηρετεί πλέον το καλύτερο συμφέρον του ανηλίκου σε αναδοχή.

2. Η αναδοχή του άρθρου 18 του παρόντος αίρεται ή αντικαθίσταται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που ισχύουν για τα λοιπά αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, καθώς και τις διατάξεις του π.δ. 49/1979.

Άρθρο 16

Επαγγελματική αναδοχή

1. Στις περιπτώσεις του άρθρου 11, το δικαστήριο μπορεί να τοποθετεί σε επαγγελματίες αναδόχους παιδιά με αναπηρία και παιδιά με σοβαρές ψυχικές διαταραχές, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου για τη διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας. Η φροντίδα από την πλευρά των αναδόχων γονέων υπηρετεί συγκεκριμένο θεραπευτικό σχέδιο, που προτείνεται από ειδικούς επιστήμονες του φορέα εποπτείας. Ο ανάδοχος γονέας που προσφέρει επαγγελματικές υπηρεσίες προς το παιδί αμείβεται με μηνιαία αντιμισθία και ασφαρίζεται για ασθένεια και σύνταξη.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Ε.Σ.Αν.Υ., ρυθμίζονται τα σχετικά με τη σύσταση και τήρηση ειδικού μητρώου επαγγελματιών αναδόχων, τη μηνιαία αντιμισθία, την υγειονομική και ασφαλιστική κάλυψη, τα ειδικά προγράμματα εκπαίδευσής τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 17**Επαγγελματική Αναδοχή Βραχείας Διάρκειας**

Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1532 ΑΚ, ο Εισαγγελέας μπορεί να τοποθετεί τον ανήλικο σε επαγγελματία ανάδοχο του ανωτέρω άρθρου, εφόσον δε μπορεί να ανευρεθεί ανάδοχος γονέας εγγεγραμμένος στο μητρώο της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 18**Η αναδοχή ως μέτρο που εποπτεύεται από τις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής**

1. Όσα ορίζονται στον παρόντα νόμο, ισχύουν και στις περιπτώσεις των αναδοχών που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια Ανηλίκων σύμφωνα με τα άρθρα 122 παράγραφος 1 στοιχείο γ' και 123 παράγραφος 1 στοιχείο α' του ΠΚ, στις περιπτώσεις αποχής από την ποινική δίωξη ανήλικου με εισαγγελική διάταξη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 45Α ΚΠΔ, στην περίπτωση της επιβολής της αναδοχής ως περιοριστικού όρου σύμφωνα με το εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 282 ΚΠΔ με διάταξη ανακριτή, καθώς και στην περίπτωση του άρθρου 8 του π.δ. 49/1979 (Α' 11). Στις περιπτώσεις αυτές, αρμόδιος φορέας για την έρευνα του κατάλληλου ανάδοχου γονέα και για την εποπτεία της αναδοχής είναι οι Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής.

2. Ο ανάδοχος γονέας, υπό τη φροντίδα του οποίου τοποθετούνται ανήλικοι σύμφωνα με το παρόν, πρέπει να διαθέτει εξειδικευμένα προσόντα και αυξημένες δεξιότητες, τις οποίες έχει αποκτήσει είτε από το επάγγελμά του, είτε ύστερα από κατάλληλη εκπαίδευση για το σκοπό αυτόν. Η κατά τόπο αρμόδια Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής παρέχει σε αυτόν διαρκή και εξειδικευμένη υποστήριξη. Στις περιπτώσεις όπου οι ανήλικοι έχουν επιπρόσθετες ανάγκες, ιδίως είναι παιδιά με αναπηρία ή με σοβαρές ψυχικές διαταραχές ή παιδιά που έχουν απομακρυνθεί από το οικογενειακό τους περιβάλλον ύστερα από δικαστική απόφαση ή εισαγγελική εντολή, η αρμόδια Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής παρέχει σε αυτόν αυξημένη εκπαίδευση και υποστήριξη. Ο ανάδοχος γονέας προσφέρει τις ανωτέρω εξειδικευμένες υπηρεσίες προς το παιδί βάσει συγκεκριμένου θεραπευτικού σχεδίου που έχει προταθεί από τον ανωτέρω φορέα εποπτείας.

3. Στους αναδόχους γονείς του παρόντος άρθρου παρέχεται αυξημένη οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη των εξειδικευμένων αναγκών των ανηλίκων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και κάθε συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται ειδικότερα τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του μέτρου της αναδοχής από τις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ειδικής επιμόρφωσης των υποψήφιων αναδόχων γονέων.

Άρθρο 19**Κυρώσεις**

1. Ο ανάδοχος γονέας που παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος, πέρα από άλλες κυρώσεις που προβλέπουν κείμενες διατάξεις, εκπίπτει της ιδιότητάς του για ένα έτος από την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής απόφασης του φορέα. Σε περίπτωση υποτροπής, διαγράφεται οριστικά από τα Μητρώα του άρθρου 6. Σε περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου γονέα, ο ανήλικος τοποθετείται σε άλλον, ανάδοχο γονέα από τους ήδη εγγεγραμμένους στο Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Αναδόχων Γονέων.

2. Ο ανάδοχος γονέας που καταδικάστηκε τελεσίδικα για αδικήματα από εκείνα που επισύρουν, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, έκπτωση από τη γονική μέριμνα ή του ασκήθηκε ποινική δίωξη για τα αδικήματα που επισύρουν έκπτωση από τη γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, ή για τα αδικήματα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνησης παιδιών, καθώς και για όσα προβλέπονται από την νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων, εκπίπτει αυτοδίκαια της ιδιότητάς του ανάδοχου γονέα και δεν μπορεί να κριθεί στο μέλλον ανάδοχος γονέας διά βίου, με την επιφύλαξη των άρθρων 1662 και 1663 ΑΚ. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον ανάδοχο γονέα και στο Ε.Κ.Κ.Α. για να καταχωρηθεί στο Μητρώο της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

3. Υπάλληλοι των αρμόδιων υπηρεσιών που υπαίτια παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ελέγχονται πειθαρχικώς σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα ή άλλων ειδικών νόμων, με την επιφύλαξη και τυχόν ποινικής τους ευθύνης.

4. Αν διαπιστωθεί ύστερα από έλεγχο του φορέα εποπτείας της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 ότι μονάδα παιδικής προστασίας που λειτουργεί ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δεν έχει καταχωρήσει ή έχει καταχωρήσει πλημμελώς ή ελλιπώς στο Εθνικό Μητρώο του άρθρου 5 τους ανηλικούς που είναι τοποθετημένοι σε αυτό, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο από δεκαπέντε (15.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής, μπορεί να ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της μονάδας ή η πιστοποίηση του άρθρου 5 του ν. 2646/1998 (Α' 245).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΣΙΑ****Άρθρο 20****Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων και Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Θετών Γονέων**

1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Υποψηφίων Θετών Γονέων στο οποίο καταχωρίζονται όλοι οι εγγεγραμμένοι στα επί μέρους Ειδικά Μητρώα Υποψηφίων Θετών Γονέων των αναφερόμενων στο άρθρο 22 αρμόδιων υπηρεσιών για τη διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας, εφόσον ολοκλήρωσαν με επιτυχία τα προγράμματα επιμόρφωσης του άρθρου 24.

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 22, τηρούν Ειδικά Μητρώα Υποψήφιων Θετών Γονέων. Για την εγγραφή στα Ειδικά Μητρώα είναι απαραίτητα τα εξής:

α. υποβολή αίτησης ενδιαφέροντος ενώπιον των αρμόδιων υπηρεσιών του άρθρου 22,

β. το ονοματεπώνυμο του υποψήφιου θετού γονέα, το επάγγελμα, η κατοικία και τα πλήρη δημογραφικά στοιχεία αυτού, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, ληξιαρχική πράξη γάμου και γέννησης τέκνων, καθώς και η κατάσταση της υγείας του,

γ. η κοινωνική έκθεση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας στην οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα του συγκεκριμένου υποψηφίου.

3. Την ευθύνη εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο φέρει η εκάστοτε αρμόδια για τη διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας κοινωνική υπηρεσία. Ειδικότερα στο Εθνικό Μητρώο αποστέλλονται τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων α' έως γ' της παραγράφου 2, καθώς και η πιστοποίηση της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας για την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου προγράμματος επιμόρφωσης του άρθρου 24.

Άρθρο 21

Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών

1. Το Ε.Κ.Κ.Α. τηρεί Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών, στο οποίο καταχωρίζονται τα απολύτως αναγκαία στοιχεία που σχετίζονται με την υιοθεσία.

2. Στο Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών συλλέγονται και εισάγονται τα στοιχεία που αφορούν:

α. το ονοματεπώνυμο του υιοθετούμενου ανηλίκου και τα στοιχεία ταυτότητας, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια,

β. το ονοματεπώνυμο των φυσικών γονέων και των συγγενών εξ αίματος ως τρίτου βαθμού, το επάγγελμα, η κατοικία και τα πλήρη δημογραφικά του στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, ληξιαρχική πράξη γάμου και γέννησης τέκνων, εφόσον υπάρχουν, καθώς και η κατάσταση υγείας των φυσικών γονέων με έγγραφη συναίνεσή τους,

γ. το ονοματεπώνυμο των θετών γονέων, το επάγγελμα, η κατοικία και τα πλήρη δημογραφικά τους στοιχεία, όπως ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, καθώς και η κατάσταση υγείας των θετών γονέων,

δ. ο αριθμός της δικαστικής απόφασης που κηρύσσει την υιοθεσία.

3. Ο Εισαγγελέας του αρμόδιου για την κήρυξη της υιοθεσίας δικαστηρίου οφείλει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την τελεσιδικία της απόφασης να εγγράφει τα στοιχεία του άρθρου 20 στο Εθνικό Μητρώο Υιοθεσιών. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εξειδικευμένες σε θέματα διακρατικών υιοθεσιών υπηρεσίες και οργανώσεις, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 226/1999 (Α' 190).

Άρθρο 22

Τροποποίηση του άρθρου 1 του π.δ. 226/1999

Το άρθρο 1 του π.δ. 226/1999 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1

1. Αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες να διεξάγουν την προβλεπόμενη από το άρθρο 1557 του ΑΚ, κοινωνική

έρευνα για τους υποψήφιους θετούς γονείς σε υιοθεσίες ανηλίκων που τελούνται στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και να διαμεσολαβούν για την πραγματοποίηση των υιοθεσιών ανηλίκων που έχουν υπό την προστασία τους οι εξής υπηρεσίες:

α. οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας ή, κατά περίπτωση, τα Τμήματα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών/ Περιφερειακών Ενοτήτων,

β. οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16),

γ. τα Δημοτικά Βρεφοκομεία.

2. Για τη διεξαγωγή της κοινωνικής έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 4 του ν. 2447/1996 για τις περιπτώσεις υιοθεσιών ανηλίκων στις οποίες είτε αυτοί είτε οι υποψήφιοι θετοί γονείς έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο εξωτερικό (διακρατικές υιοθεσίες), καθώς και για τη διαμεσολάβηση προς πραγματοποίηση αυτών των υιοθεσιών όταν πρόκειται για ανηλίκους που έχουν υπό την προστασία τους, αναγνωρίζονται ως εξειδικευμένες οι εξής υπηρεσίες:

α. η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας κάθε Περιφέρειας για τις Περιφερειακές Ενότητες που ανήκουν στη χωρική τους αρμοδιότητα. Ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής, η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας του Κεντρικού Τομέα και οι Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας κάθε Περιφερειακής Ενότητας αυτής,

β. ο Ελληνικός Κλάδος της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας, με έδρα την Αθήνα,

γ. τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφερειών, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013, και τα Δημοτικά Βρεφοκομεία μόνο για τα παιδιά που έχουν υπό την προστασία τους και για τα οποία αποδεδειγμένα δεν μπορούν να υιοθετηθούν στο εσωτερικό της χώρας.».

Άρθρο 23

Υποχρεώσεις της κοινωνικής υπηρεσίας μετά την ολοκλήρωση της κοινωνικής έρευνας

Σε περίπτωση θετικής έκβασης της κοινωνικής έρευνας, η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία εγγράφει τον υποψήφιο στο μητρώο που τηρεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20 και διεξάγει το πρόγραμμα εκπαίδευσης του άρθρου 24. Μετά και την επιτυχή παρακολούθηση του προγράμματος εκπαίδευσης, η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία υποχρεούται να μεριμνά για την εγγραφή των ενδιαφερομένων στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 20.

Άρθρο 24

Προγράμματα επιμόρφωσης υποψήφιων θετών γονέων

1. Οι αναφερόμενες στο άρθρο 22 αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη διενέργεια, αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους επιστημονικούς φορείς, των προγραμμάτων επιμόρφωσης υποψήφιων θετών γονέων. Οι ανωτέρω υπηρεσίες μπορούν επίσης, να οργανώνουν και να εκτελούν προγράμματα συνεχιζόμενης

εκπαίδευσης των θετών γονέων στους οποίους έχει ήδη τοποθετηθεί ανήλικος, σύμφωνα με το παρόν.

2. Η εκπαίδευση γίνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες που ορίζει η αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, ιδίως νομικούς, ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Στους ιδιώτες εκπαιδευτές μπορεί να καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Μετά το πέρας των προγραμμάτων επιμόρφωσης, οι υποψήφιοι θετοί γονείς που συμμετείχαν σε αυτά, λαμβάνουν βεβαίωση παρακολούθησης από το φορέα για να εγγραφούν στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων της παραγράφου 1 του άρθρου 20.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ύστερα από πρόταση του Ε.Σ.Αν.Υ., ορίζεται το περιεχόμενο των προγραμμάτων επιμόρφωσης, η χρονική διάρκεια, ο τρόπος διεξαγωγής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 25

Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 2447/1996

Η παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2447/1996 (Α' 278) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Προϋπόθεση για την παράδοση του παιδιού στους υποψήφιους θετούς γονείς είναι η εγγραφή τους στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΤΡΩΑ

Άρθρο 26

Ρυθμίσεις για τις κοινωνικές υπηρεσίες

1. Κοινωνική υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη διενέργεια έρευνας σύμφωνα με το παρόν και τα άρθρα 1533 παράγραφος 2, 1557, 1600, 1645, 1665 ΑΚ και αδυνατεί να τη διεξαγάγει, δηλώνει αιτιολογημένα την αδυναμία της στη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Στην περίπτωση αυτή, με απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ανατίθεται η διεξαγωγή της έρευνας σε άλλη κοινωνική υπηρεσία των φορέων που αναφέρονται στα άρθρα 13 και 22 ή των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού ή, εφόσον αυτό δεν καθίσταται δυνατό, σε πραγματώσιμα κοινωνικό λειτουργό, εκπαιδευμένο σε θέματα αναδοχής από τους φορείς εποπτείας του άρθρου 13 του παρόντος και εγγεγραμμένο σε ειδικό κατάλογο πιστοποιημένων κοινωνικών λειτουργών που τηρεί ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.) για το σκοπό αυτό. Ο οριζόμενος κοινωνικός λειτουργός οφείλει να συνεργάζεται με τον αρχικώς αρμόδιο φορέα να ολοκληρώσει μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται στα άρθρα 10 και 11 την κοινωνική έκθεση και να την υποβάλλει στον αρχικώς αρμόδιο φορέα.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από πρόταση του Σ.Κ.Λ.Ε., ορίζονται οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία εγγραφής στον ειδικό

κατάλογο πιστοποιημένων κοινωνικών λειτουργών, ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των ιδιωτών πραγματογνωμόνων κοινωνικών λειτουργών και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

3. Αν μετά το χρονικό διάστημα που ορίζεται με τον παρόντα δεν έχει ολοκληρωθεί η κοινωνική έρευνα από υπαιτιότητα της αρμόδιας κοινωνικής υπηρεσίας, οι ενδιαφερόμενοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από τη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης να ενεργήσει σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 27

Ρύθμιση για τα Εθνικά και Ειδικά Μητρώα

1. Συνιστώνται και λειτουργούν στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) του ν. 3607/2007(Α' 245) τα Ειδικά και Εθνικά Μητρώα των άρθρων 5, 6, 7, 20 και 21 του παρόντος.

Το Ε.Κ.Κ.Α. ορίζει τη διαδικασία υποβολής των στοιχείων και της ενημέρωσης των αλλαγών, καταρτίζει την ειδική πλατφόρμα καταχώρησης των προβλεπόμενων στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή και έχει την ευθύνη ορισμού των συνθηκών διασφάλισης του απορρήτου και της ασφάλειας στη διαδικασία υποβολής και παραλαβής των στοιχείων. Δεδομένα που αποδεικνύονται ότι είναι εσφαλμένα, καταστρέφονται με ευθύνη του υπευθύνου των μητρώων και εφόσον αυτό επιβάλλεται από τις συγκεκριμένες συνθήκες.

2. Υπεύθυνος επεξεργασίας των Εθνικών Μητρώων του παρόντος είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ε.Κ.Κ.Α. και των Ειδικών Μητρώων ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κάθε μονάδας ή η Προϊσταμένη Αρχή κάθε φορέα εποπτείας της αναδοχής.

3. Με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Κ.Κ.Α. ορίζεται ο αναπληρωτής του υπευθύνου, καθώς και οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες των Εθνικών Μητρώων.

4. Το Ε.Κ.Κ.Α. υποχρεούται να καταρτίζει ετήσια στατιστική έκθεση, με βάση τα τηρούμενα στοιχεία, την οποία υποβάλλει στο Ε.Σ.Αν.Υ., στις αρμόδιες υπηρεσίες του εποπτεύοντος Υπουργείου και στην Ελληνική Στατιστική Αρχή.

5. Το Ε.Κ.Κ.Α. υποχρεούται να διαθέτει άδεια τήρησης των στοιχείων των Εθνικών Μητρώων από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και μεριμνά για την ασφαλή παραλαβή, τήρηση, επεξεργασία και διαφύλαξη του απορρήτου των στοιχείων αυτών, λαμβάνοντας τα κατάλληλα για αυτό μέτρα.

6. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο αναπληρωτής του και τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις υπηρεσίες του παρόντος υπόκεινται στο καθήκον της εχεμύθειας ακόμα και μετά την αποχώρησή τους.

7. Η δημιουργία και τήρηση των μητρώων του παρόντος διέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η επεξεργασία στοιχείων που αναφέρεται σε σκοπούς στατιστικούς ή επιστημονικής έρευνας γίνεται με τήρηση της ανωνυμίας.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις των Εθνικών και Ειδικών Μητρώων, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία

ηλεκτρονικής εγγραφής, ζητήματα απευθείας ενημέρωσης και διασύνδεσης των Εθνικών Μητρώων με τα Ειδικά, η διαδικασία όχλησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης ή πλημμελούς ενημέρωσης από τους υπόχρεους, οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος, όπως δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης, κρυπτογράφηση δεδομένων, ασφάλεια επικοινωνιών, εμπιστευτικότητα, χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28

1. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4071/2012 (Α' 85) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Οι αποζημιώσεις στο ιατρικό και λοιπό προσωπικό των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ., των Διοικήσεων Υγειονομικών Περιφερειών (Δ.Υ.ΠΕ.), των φορέων παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και του Ε.Κ.Α.Β., που απορρέουν από την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων και σχετίζονται με τις πάσης φύσεως αποδοχές τους, βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό και οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Υγείας για την ειδική επιχορήγηση των εν λόγω φορέων και εκκαθαρίζονται από τους αρμόδιους εκκαθαριστές τους.»

Η παρούσα παράγραφος ισχύει από 1.1.2018.

2. Ποσά που αφορούν σε πρόστιμα και προσαυξησίες εκπρόθεσμων οφειλών νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. και νοσοκομείων εποπτευόμενων από τα Υπουργεία Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Εθνικής Άμυνας προς τον ΕΔΣΝΑ για τη διαχείριση αποβλήτων και έχουν βεβαιωθεί ταμειακά, διαγράφονται και δεν αναζητούνται. Η σχετική απόφαση διαγραφής εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του οικείου φορέα, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

3. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4129/2013 (Α' 52), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Από τους παραπάνω φορείς εξαιρούνται τα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, τα οποία υποχρεούνται να υποβάλουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, απολογισμό της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης που έλαβαν και είναι μικρότερη του 100% των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν, καθώς και τον προϋπολογισμό τους για το επόμενο οικονομικό έτος, με κοινοποίηση στο Υπουργείο Υγείας.»

4. Η μισθοδοσία των ειδικευόμενων ιατρών, που τοποθετούνται στο Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.) και της Ιατρικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) για την απόκτηση της ειδικότητας της Ιατροδικαστικής, καθώς και των ειδικευόμενων ιατρών που υπηρετούν στα ίδια Εργαστήρια, μετά από παράταση της σύμβασής τους, βαρύνει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει από 13.5.2017.

5. Η αναστολή εφαρμογής της εκδοθείσας διαπιστωτικής πράξης κατάταξης ιατρών και οδοντιάτρων σε θέσεις ιατρών/οδοντιάτρων κλάδου Ε.Σ.Υ., που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 4461/2017 (Α' 38), ανατρέχει στο χρόνο έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης.

6. Η θητεία των αιρετών εκπροσώπων των υπαλλήλων που συμμετέχουν στα υπηρεσιακά συμβούλια των φορέων, που υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, λήγει στις 31.12.2018, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας διενέργειας των τελευταίων εκλογών για την ανάδειξή τους.

7.α) Στην υποπερίπτωση αγ' της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4058/2012 (Α' 63), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4486/2017 (Α' 115), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, ο τρόπος, η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την τοποθέτηση των έμμισθων ειδικευόμενων στα νοσοκομεία.»

Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει από 7.8.2017.

β) Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 4486/2017 (Α' 115), με την οποία καταργήθηκε η περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4058/2012 (Α' 63), καταργείται. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει από 7.8.2017. Από την ίδια ημερομηνία επανέρχονται σε ισχύ οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4058/2012.

8. Το άρθρο 27 του ν. 4532/2018 (Α' 63) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η θητεία των επικουρικών ιατρών της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α' 134), που υπηρετούν σε φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας και έχουν ενταχθεί σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, των οποίων η θητεία λήγει από 21.3.2018 έως 31.12.2018, παρατείνεται μέχρι τις 31.1.2019. Κατά την παράταση αυτή, η μισθοδοσία των ιατρών του προηγούμενου εδαφίου καλύπτεται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχεται αναδρομικά από 21.3.2018.

Άρθρο 29

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν. 1798/1988

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 1798/1988 (Α' 166) προστίθενται δύο νέα εδάφια ως εξής:

«Επίσης, η απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας που δικαιούνται οι ανήλικοι ανάπηροι των παραπάνω κατηγοριών, δύναται να παραχωρείται έως την ενηλικίωσή τους στο πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα ή για οποιονδήποτε λόγο έχει την επιτροπεία τους για ένα μόνο όχημα, έστω και αν ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιτροπεία σε περισσότερους ανήλικους αναπήρους. Σε περίπτωση θανάτου αναπήρου, για λογαριασμό του οποίου είχε χορηγηθεί στα ως άνω πρόσωπα η προαναφερθείσα απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας, τα τέλη κυκλοφορίας οφείλονται από το επόμενο ημερολογιακό έτος εκείνου του θανάτου του αναπήρου.»

Άρθρο 30 **Ρυθμίσεις θεμάτων δαπανών της Α.Α.Δ.Ε.**

1. Δαπάνες των περιφερειακών και των ειδικών αποκεντρωμένων υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) που πραγματοποιήθηκαν από την 1.1.2017 μέχρι την 8.8.2017, για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δέσμευσης των πιστώσεων ή/και δεν προκύπτουν από έγγραφες συμβάσεις, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν κατ' εξαίρεση σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

2. Πραγματοποιηθείσες δαπάνες του έτους 2017 για έξοδα μετακίνησης, έξοδα πρώτης εγκατάστασης και μεταφορά οικοσκευής υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε., λόγω απόσπασής τους σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία ή για έξοδα μετακίνησης υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. για τη συμμετοχή τους σε κοινοτικά προγράμματα, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

3. Πραγματοποιηθείσες δαπάνες του έτους 2017 λόγω αποσπάσεων υπαλλήλων σε περιφερειακές και ειδικές αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε., στο πλαίσιο εκτέλεσης φορολογικών ή τελωνειακών ελέγχων θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

4. Πραγματοποιηθείσες δαπάνες αποζημίωσης για υπερωριακή εργασία και εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες και νυχτερινές ώρες υπαλλήλων της Α.Α.Δ.Ε. κατά το 2017, για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δέσμευσης των πιστώσεων ή έκδοσης της απόφασης συγκρότησης συνεργείου υπερωριακής απασχόλησης ή ανάρτησής της στη «Διαύγεια», θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

5. Πραγματοποιηθείσες δαπάνες μετακινήσεων παρελθόντων ετών, για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δέσμευσης των πιστώσεων, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

6. Δαπάνες για την καταβολή εξόδων διοικητικής εκτέλεσης, που απορρέουν από διενεργηθείσες συναφείς πράξεις, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από Υπηρεσίες της πρώην Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων

του Υπουργείου Οικονομικών από την 1.1.2014 έως τις 31.12.2016, καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων και χωρίς την τήρηση των περί αναλήψεως σχετικών διατάξεων ή/και χωρίς την έκδοση σχετικού φορολογικού στοιχείου εντός του έτους παροχής της υπηρεσίας ή οριστικοποίησης της συναλλαγής, θεωρούνται νόμιμες και δύνανται να πληρωθούν, σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος ή/και του επόμενου οικονομικού έτους κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας αυτών.

Άρθρο 31 **Ρυθμίσεις θεμάτων** **προσωπικού καθαριότητας της Α.Α.Δ.Ε.**

1. Για το προσωπικό καθαριότητας που απασχολήθηκε στις υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. κατ' εφαρμογή του άρθρου ένατου του ν. 4506/2017 (Α' 191) εντός του χρονικού διαστήματος από 13.12.2017 έως 14.3.2018, δύνανται, για όλως εξαιρετικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, να καταρτισθούν συμβάσεις μίσθωσης έργου για την ως άνω απασχόλησή του, μετά το χρόνο λήξης αυτής. Η ρύθμιση της παρούσας παραγράφου ισχύει αναδρομικά από τις 14.3.2018. Οι συμβάσεις αυτές θα αναρτηθούν στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112).

2. Δαπάνες για απασχόληση προσωπικού καθαριότητας των υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε. για το χρονικό διάστημα από 13.12.2017 έως 14.3.2018, για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δέσμευσης των πιστώσεων ή/και ανάρτησης των σχετικών αποφάσεων στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010, θεωρούνται, για όλως εξαιρετικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, νόμιμες και δύνανται να καταβάλλονται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Α.Α.Δ.Ε. του τρέχοντος οικονομικού έτους, τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών αυτών.

Άρθρο 32 **Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 2971/2001**

Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2971/2001 (Α' 285) και πριν την τελεία προστίθεται η φράση «, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν μέλη με τις ιδιότητες της παρούσας παραγράφου χωρίς περιορισμό συνδεδεμένο με τοπική αρμοδιότητα.».

Άρθρο 33

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014 (Α' 265) προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη αντίστοιχα, δύνανται να ορίζεται ως Ενδιάμεσος Φορέας για να επιτελεί συγκεκριμένα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής (ΔΑ) υπό την άμεση εποπτεία και τον έλεγχο αυτής, η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας» (δ.τ. ΕΦΕΠΑΕ). Μετά την έκδοση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου η Διαχειριστική Αρχή, εκ-

προσωπούμενη από τον αρμόδιο Υπουργό ή τον Περιφερειάρχη, και ο ΕΦΕΠΑΕ υπογράφουν επιχειρησιακή συμφωνία, με την οποία εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες που αναλαμβάνει ως Ενδιάμεσος Φορέας, προσδιορίζεται το ποσοστό επί του προϋπολογισμού των προσκλήσεων που θα καταβληθεί σε αυτόν για την κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών, η πηγή χρηματοδότησής τους και ρυθμίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής της απόφασης.

Οι λειτουργικές δαπάνες που καταβάλλονται στον ΕΦΕΠΑΕ και συνδέονται αποκλειστικά με την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει, δυνάμει της απόφασης ορισμού και της επιχειρησιακής συμφωνίας, δεν υπερβαίνουν ως μέγιστο ποσοστό το 4% του συνολικού προϋπολογισμού των προσκλήσεων πράξεων κρατικών ενισχύσεων, που διαχειρίζεται κάθε φορά. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού των λειτουργικών δαπανών λαμβάνεται υπόψη ο προϋπολογισμός και ο τύπος των δράσεων, καθώς και τα καθήκοντα που αναλαμβάνει ως Ενδιάμεσος Φορέας.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης δύναται να καθορίζονται οριζόντια οι επιλέξιμες κατηγορίες των λειτουργικών δαπανών, τα ανώτατα όρια ανά κατηγορία δαπάνης, η διαδικασία καταβολής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά στην εφαρμογή της παρούσας.

Στη Γενική Συνέλευση και στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΦΕΠΑΕ συμμετέχει, ως εκπρόσωπος κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και Διαχειριστικής Αρχής, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ ή ο νόμιμα εξουσιοδοτημένος αναπληρωτής του, για την οριζόντια άσκηση εποπτείας, επί των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει ως Ενδιάμεσος Φορέας.

Στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης συνίσταται Εποπτικό Συμβούλιο, αρμόδιο για το συντονισμό των καθηκόντων διαχείρισης που αναλαμβάνει ο ΕΦΕΠΑΕ και

για την ασκούμενη σε αυτόν εποπτεία. Στο Συμβούλιο συμμετέχουν ως μέλη: α) ένας εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, β) ένας εκπρόσωπος της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείου Συνοχής και γ) ένας εκπρόσωπος της Διαχειριστικής Αρχής, της οποίας ο ΕΦΕΠΑΕ αναλαμβάνει καθήκοντα διαχείρισης.

Ο ορισμός των ως άνω εκπροσώπων ως μελών του Εποπτικού Συμβουλίου γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, μετά από πρόταση των φορέων που εκπροσωπούν. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι αρμοδιότητες, καθώς και οι ειδικότερες λεπτομέρειες λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου.».

2. Η περίπτωση α' της παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014 (Α' 265) καταργείται.

3. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, δύναται να ανατίθενται στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας» (δ.τ. ΕΦΕΠΑΕ) καθήκοντα διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων χρηματοδοτούμενων από εθνικούς ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ ή ο αναπληρωτής του, που συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση και στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΦΕΠΑΕ, εκπροσωπεί και τους εκάστοτε φορείς υλοποίησης ή διαχείρισης των δράσεων της παρούσας παραγράφου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, μετά από πρόταση των φορέων αυτών, ορίζονται εκπρόσωποι τους ως μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου της περίπτωσης ε' της παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014. Οι διατάξεις της περίπτωσης ε' της παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4314/2014 εφαρμόζονται αναλόγως, για την ανάθεση καθηκόντων διαχείρισης της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 34**Έναρξη ισχύος - Καταργούμενες διατάξεις**

1. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7, 12 και 27 του παρόντος, το άρθρο 9 του ν. 2082/1992 (Α' 158), το π.δ. 86/2009 (Α' 114), οι κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις διατηρούνται σε ισχύ.

2. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Μαΐου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Άμυνας

ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Παιδείας, Έρευνας
και Θρησκευμάτων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Υφυπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Υφυπουργός
Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Υγείας

ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 15 Μαΐου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση απλού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

